

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 8.5.2019
JOIN(2019) 8 final

YHTEINEN KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Hongkongin erityishallintoalue: vuosikertomus 2018

YHTEINEN KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

HONGKONGIN ERITYISHALLINTOALUE: VUOSIKERTOMUS 2018

Tiivistelmä

Siitä lähtien, kun Hongkong vuonna 1997 palautettiin Kiinan kansantasavallalle, jäljempänä 'Kiina', Euroopan unioni, jäljempänä 'EU', ja sen jäsenvaltiot ovat seuranneet tiiviisti Hongkongin erityishallintoalueen poliittista ja taloudellista kehitystä "yksi maa, kaksi järjestelmää"-periaatteen puitteissa. Euroopan parlamentille vuonna 1997 annetun sitoumuksen mukaisesti Hongkongin kehityksestä laaditaan vuosittain kertomus. Tämä 21. vuosikertomus koskee kehitystä vuonna 2018. EU pitää kiinni "yhden Kiinan" politiikasta ja tukee "yksi maa, kaksi järjestelmää"-periaatetta ja sen täytäntöönpanoa.

Vuosi 2018 oli jälleen kerran haastava vuosi Hongkongille. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan tiedottaja antoi poliittisen kehityksen vuoksi kolme eri lausuntoa, joissa käsiteltiin vaalikelpoisuudelle asetettuja rajoituksia, poliittisen puolueen kieltämistä ja poliittisin perustein tehtyä päätöstä jättää ulkomaisen toimittajan työviisumi uusimatta.

"Yksi maa, kaksi järjestelmää"-periaate toimii suurimmaksi osaksi edelleen hyvin. Huoli tämän Hongkongin taloudellisen menestyksen kulmakivenä toimivan periaatteen heikentymisestä kasvoi kuitenkin viime vuoden aikana. Kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten oikeuksien osalta suuntaus on selvästi kielteinen. Tämä aiheuttaa perustellusti huolta siitä, säilyttääkö Hongkong laajan itsehallintonsa ja houkuttelevuutensa kansainvälisenä liiketoimintakeskuksena pitkällä aikavälillä. Yritykset ovat seuranneet tätä kehitystä, ja useat kauppakamarit antoivat vuonna 2018 lausuntoja, joissa ne ilmaisivat julkisesti huolensa.

Hongkongissa kunnioitetaan yleisesti sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta. Sananvapauteen kohdistuu kuitenkin ennennäkemättömiä haasteita. Tämä koskee erityisesti arkaluonteisia poliittisia aiheita.

Epätavallisen suuri määrä Hongkongille esitettyjä kysymyksiä ja suosituksia marraskuussa 2018 toteutetussa Yhdistyneiden kansakuntien Kiinaa koskevassa yleisessä määräraikaisarvioinnissa kuvastaa myös kansainvälisen yhteisön huolta kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten oikeuksien heikkenemisestä Hongkongissa viime vuosina. Yleisessä määräraikaisarvioinnissa esitettiin suosituksia myös lisätoimien toteuttamisesta muiden ihmisoikeuksien, kuten siirtotyöläisten, lasten ja hlbt-henkilöiden oikeuksien, suojelun parantamiseksi.

Useista poliittisesti arkaluonteisista tapauksista huolimatta oikeusvaltioperiaatetta noudatettiin yleisesti, ja tuomioistuineläitos toimi yhä riippumattomasti ja noudatti oikeudenmukaisia menettelyjä.

Oikeusvaltioperiaate, avoin sääntelykehys, korruption ja rikosten vähäisyys sekä tehokas julkishallinto ja riippumaton tuomioistuineläitos auttoivat säilyttämään Hongkongin menestyksen taustalla olevan suotuisan investointiympäristön ja edistämään sitä. Hongkong säilytti paikkansa kilpailukykyisenä kansainvälisenä liiketoiminta- ja finanssikeskuksena, Manner-Kiinan kanssa harjoitettavan liiketoiminnan ensisijaisena keskuksena maailmanlaajuisesti ja Aasian ja Tyynenmeren alueen tärkeänä solmukohtana. Hongkongiin

on sijoittautunut nyt yli 2 200 EU-alueen yritystä, joista noin puolella on alueellinen pääkonttori tai aluetoimisto Hongkongissa.

Hongkongissa avattiin vuonna 2018 kaksi merkittävää infrastruktuurihanketta, jotka yhdistävät Hongkongin Manner-Kiinaan: Hongkongin Manner-Kiinan 25 000 kilometrin pituiseen rautatieverkostoon liittävä suurnopeusjunayhteys ja Hongkongin, Zhuhain ja Macaon välinen silta. Sekä rautatieyhteys että silta ovat parantaneet lahden suuralueen kaupunkien liitettävyyttä, ja ne lisäävät yhdentymistä Manner-Kiinan kanssa, mistä seuraa sekä uusia mahdollisuuksia että uusia haasteita.

Vaikka uudistusprosessi vaikuttaa pysähtyneen määräämättömäksi ajaksi, EU kannustaa Hongkongin erityishallintoaluetta ja Kiinan keskushallintoa jatkamaan vaaliuudistusta Hongkongin perustuslain mukaisesti ja pyrkimään yhteisymmärrykseen vaalijärjestelmästä, joka on demokraattinen, oikeudenmukainen, avoin ja läpinäkyvä. Yleinen äänioikeus antaisi hallinnolle laajemman tuen kansalaisilta ja suuremman legitimitetin tavoitella Hongkongin taloudellisia tavoitteita ja ratkaista sosiaalisia haasteita.

Poliittinen kehitys

Vuosi 2018 oli poliittisesti tapahtumarikas vuosi. Hongkong kohtasi uusia haasteita, jotka liittyivät perusoikeuksiin ja -vapauksiin, kuten vaalikelpoisuuteen sekä sananvapauteen ja yhdistymisvapauteen. Korkean edustajan, varapuheenjohtajan tiedottaja antoi alle vuoden aikana kolme lausuntoa¹, mikä oli ennennäkemätöntä.

Poliittisen opposition liikkumavara Hongkongissa kapenee. Useita opposition ehdokkaita, kuten Agnes Chow'ta ja entistä lainsäätäjää Lau Siu-Laita, estettiin asettumasta ehdolle lakiasäättävän neuvoston täytevaaleissa heidän poliittisen suuntautumisensa tai poliittisten näkemystensä vuoksi. Nämä päätökset teki vaalilautakunnan nimittämä vaalien valvonnasta vastaava virkamies, ja hallitus tuki niitä sittemmin. Hongkongin oikeusalan asiantuntijat kyseenalaistivat näiden päätösten laillisuuden ja perustuslainmukaisuuden. Joulukuussa lakiasäättävän neuvoston nykyistä jäsentä Eddie Chuta estettiin asettumasta ehdolle maaseutuedustajien vaaleissa hänen poliittisen vakaumuksensa vuoksi.

Hylätyt ehdokkaat voivat jättää vaaleihin liittyvän valituksen laillisuuden tutkimiseksi, mutta koska se voi kestää vuosia, kyseessä ei ole tehokas oikeussuojakeino. Oikeus asettua ehdolle vaaleissa ilman kohtuuttomia rajoituksia on turvattu Hongkongin perusoikeuskirjassa ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, jonka Hongkong on ratifioinut. EU kehottaa Hongkongin erityishallintoaluetta säilyttämään nämä oikeudet.

Hongkongissa on noussut viimeisten parin vuoden aikana esiin itsemääräämisoikeutta tai jopa itsenäisyyttä vaativa paikallista etua ajava liike. Vaikka itsenäisyyden kannattajilla on hyvin niukka tuki yhteiskunnassa eikä kansainvälistä tukea, heidän toimintansa herättää kysymyksiä siitä, missä kulkee laillisen sananvapauden ja kapinahenkisen kiihottamisen raja. Näitä kysymyksiä ei ole vielä selvitetty oikeudellisesti. Hongkongin erityishallintoalueen hallitus

¹ 1) [29. tammikuuta 2018 annettu lausunto päätöksestä estää Agnes Chow'n asettuminen ehdolle lakiasäättävän neuvoston täytevaaleissa](#)

2) [24. syyskuuta 2018 annettu lausunto päätöksestä kieltää Hongkongin kansallispuolue](#)

3) [8. lokakuuta 2018 annettu lausunto ulkomaisen toimittajan viisumin uusimatta jättämisestä Hongkongissa.](#)

hyväksyi viime vuonna Kiinan keskushallinnon kannustamana uuden politiikan, jonka mukaan se ei suvaitse lainkaan ”itseäänmäärämis-oikeuden” tai ”itsenäisyyden” mainitsemista kansallisen turvallisuuden ja perustuslain vastaisuuden perusteella.

Turvallisuusministeri kielsi 24. syyskuuta Hongkongin kansallispuolueen (Hong Kong National Party – HKNP) toiminnan tai toiminnan jatkamisen. HKNP ajoi Hongkongin itsenäistymistä rauhanomaisin keinoin, kuten jakamalla lehtisiä, järjestämällä julkisia keskustelutilaisuuksia ja hiljaisia istumamielenosoituksia. Puolueen jäsenmäärä oli hyvin pieni. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun poliittinen puolue on kielletty Hongkongissa. Hongkongin oikeusalan asiantuntijat kyseenalaistivat päätöksen ja totesivat sen olevan vailla laillisia perusteita, suhteeton ja ristiriidassa tällaisia asioita koskevan kansainvälisen oikeuskäytännön kanssa. Päätöksellä todennäköisesti laajempi sananvapautta ja yhdistymisvapautta sekä poliittista toimintaa tukahduttava vaikutus.

Hallitus kieltäytyi 5. lokakuuta uusimasta Financial Times -sanomalehden Aasian päätoimittajan ja Foreign Correspondents’ Club -seuran varapuheenjohtajan Victor Malletin työviisumia. Mallet oli toiminut edellä mainitun HKNP:n itsenäisyysmyönteisen aktivistin Chan Ho-tinin järjestämän keskustelutilaisuuden puheenjohtajana elokuussa, jolloin puoluetta ei ollut vielä kielletty. Uskottavan vaihtoehdoisen selityksen puuttumisen vuoksi vaikuttaa siltä, että päätös tehtiin poliittisin perustein. Tällainen toimittajiin kohdistuva paine on Hongkongissa ennennäkemätöntä ja aiheuttaa vakavaa huolta tiedotusvälineiden vapauden toteutumisesta käytännössä. Huoli toimittajien itsesensuurista on alkanut lisääntyä. Hongkong on ylpeä siitä, että se on avoin kansainvälinen kaupunki, jossa sananvapautta ei kyseenalaisteta ja jossa kunnioitetaan täysin lehdistön ja tiedonvälityksen vapautta. Toimittajien ja myös ulkomaisten toimittajien työn rajoittaminen vahingoittaisi vakavasti Hongkongin mainetta ja uskottavuutta finanssi- ja liiketoimintakeskuksena.

Victor Malletille ei myönnetty 8. marraskuuta myöskään turistiviisumia Hongkongiin. Kyseessä oli toinen kerta vuoden kuluessa, kun Hongkong eväsi pääsyn EU:n kansalaiselta – ilmeisesti poliittisin perustein (Benedict Rogersilta evättiin pääsy lokakuussa 2017).

Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen on edelleen melko vakiintunutta, ja oikeudellisia menettelyjä ja oikeusturvaa kunnioitetaan täysin. Oikeuslaitoksen riippumattomuudesta ei ole epäilyksiä. Viime vuosina on ollut useita poliittisesti arkaluonteisia tapauksia, joista osan käsittely on vielä kesken.² Ylimmän oikeusasteen tuomioistuimien kumosi vuonna 2018 useaan otteeseen mielenosoituksiin osallistumisesta annettuja vankeusrangaistuksia. Tuomioistuimien poisti joulukuussa hallituksen rakennuksen ulkopuolella olevan suosituksen mielenosoitusalueen (joka tunnetaan kansalaisaukiona) osalta määrättyt rajoitukset ja muistutti hallitusta kokoontumisvapauden merkityksestä.

Hallituksen aktiivisilla syytetoimilla ja tiukentuneella suhtautumisella mielenosoituksiin liittyviin rikoksiin, kuten laittomaan kokoontumiseen, on jo nyt kansalaisyhteiskuntaa, poliittista aktivismia ja viime kädessä demokraattista prosessia tukahduttava vaikutus.

Osa poliitikoista on kyseenalaistanut ulkomaisten tuomareiden aseman Hongkongin tuomioistuimissa ja väittänyt, että he saattavat vaarantaa kansallisen turvallisuuden.

² Esimerkiksi yhdeksän Occupy Central -liikkeen johtajan oikeudenkäynti, jossa heitä syytettiin järjestyshäiriöihin yllyttämisestä ja muista vastaavista asioista, saatettiin päätökseen joulukuussa; tuomioistuimen arvioidaan antavan tuomionsa huhtikuussa 2019.

Hallintojohtaja puolusti kuitenkin voimakkaasti tätä käytäntöä, joka edistää hänen mukaansa oikeusvaltioperiaatteen toteutumista Hongkongissa.

Täytevaalit, joilla oli määrä korvata viisi kuudesta erotetusta lainsäätäjistä, järjestettiin 11. maaliskuuta ja 25. marraskuuta. Vaalit sujuivat ilman merkittäviä ongelmia. Pandemokraatit voittivat takaisin vain kaksi paikkaa. Hallintoa tukevat lainsäätäjät säilyttivät enemmistönsä lainsäädäntöelimestä.

Suurnopeusradan kiistanalainen yhteistä tarkastuspistettä koskeva järjestely hyväksyttiin lakiasäätävässä neuvostossa, ja se tuli voimaan vuonna 2018. Suurnopeusjunayhteys Kiinaan avattiin syyskuussa 2018. Rautatieyhteys parantaa Hongkongin ja Kiinan välisiä yhteyksiä, mutta yhteistä tarkastuspistettä koskeva järjestely on itsessään kiistanalainen. Manner-Kiinalle on annettu lähes yksinomainen lainkäyttövalta Hongkongin erityishallintoalueelta osoitetulla alueella (Mainland Port Area). Useissa laillisuusvalvontatapauksissa on haastettu tämän yhteistä tarkastuspistettä koskevan järjestelyn laillisuus ja sen yhteensopivuus ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteen ja perustuslain säännösten kanssa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien totesi 12. joulukuuta, että järjestely on perustuslain mukainen ja voi säilyä toiminnassa. Tuomiosta todennäköisesti valitetaan.

Hongkongissa sijaitseville EU:n jäsenvaltioiden pääkonsulaateille ilmoitettiin virallisesti konsuliviranomaisten antamaa apua ja suojelua koskevista uusista järjestelyistä Mainland Port Area alueella vasta 3. huhtikuuta 2019.³

Manner-Kiinan viranomaiset vapauttivat vuonna 2017 Ruotsin kansalaisen Gui Minhain, joka oli kadonnut vuonna 2015 ja oli viimeinen nk. kadonneista kirjakauppiaista (joiden tapauksia ei ole selvitetty tyydyttävästi). Hänet otettiin kuitenkin uudelleen kiinni tammikuussa 2018. Korkean edustajan, varapuheenjohtajan tiedottaja antoi 24. tammikuuta 2018 lausunnon⁴, jossa vaadittiin Gui Minhain välitöntä vapauttamista. Gui Minhain on yhä pidätettynä. Johtavat EU:n edustajat ovat ottaneet hänen tapauksensa esille Kiinan viranomaisten kanssa useaan otteeseen.

Yhtäläiset mahdollisuudet, oikeudet ja vapaudet

Hongkongissa vallitsee laaja vapaus. Sananvapaus sekä tiedonvälityksen ja tiedonsaannin vapaus ovat ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteen mukaisesti olennainen osa Hongkongin vahvuutta ja menestystä kansainvälisenä liiketoimintakeskuksena.

Hongkongin **viestimet** toimivat edelleen hyvin vapaasti, mutta ongelmat ovat kasaantuneet useiden vuosien ajan. Kansainvälinen lehdistönvapauden valvoja Toimittajat ilman rajoja -järjestö sijoitti Hongkongin sijalle 70 yhteensä 180 vertailukohteesta vuonna 2018 ja korosti, että Kiinan viranomaiset puuttuvat yhä useammin viestintien toimintaan. Hongkongin toimittajajärjestö totesi vuoden 2018 vuosikertomuksessaan, että suurin osa toimittajista piti lehdistönvapautta heikompana kuin vuonna 2017. Lehdistönvapautta eniten vahingoittanut

³ Kiinan kansantasavallan ulkoasiainministeriö lähetti 31. tammikuuta 2019 jäsenvaltioiden Pekingin-suurlähetystöille verbaalinootin, jossa niille ilmoitettiin näistä uusista järjestelyistä.

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/38678/Statement%20on%20the%20detention%20of%20Gui%20Minhai

asia oli Hongkongin hallituksen päätös olla uusimatta Financial Times -sanomalehden Aasian päätoimittajan työviisumia (ks. edellä).

Itsesensuurin lisääntymisestä on olemassa viitteitä, kuten esimerkiksi taidekeskuksen päätös peruuttaa maanpaossa elävän kiinalaisen kirjailijan Ma Jianin osallistuminen kirjallisuusfestivaaleille hänen poliittisten näkemystensä vuoksi. Vaikka keskus pyörsi myöhemmin päätöksensä, tapaus oli osoitus uudesta pidättyvyydestä ja itsesensuurista, joka voi olla haitallista sananvapaudelle.

Joistakin poliittisista aiheista, kuten erityisesti itsemääräämisoikeudesta ja itsenäisyydestä, vaikuttaa muodostuneen tabuja, eikä niistä ole olemassa asianmukaista oikeudellista kehystä, joka selventäisi rajoituksia. Tämä ulottuu myös tiedemaailman keskusteluihin. Hongkongissa vallitsi yhä suurelta osin akateeminen vapaus, mutta yliopistojen kampanjoilla on nähtävissä selviä merkkejä lisääntyvästä poliittisen vapauden rajoittamisesta.

Hongkong sai aiempaa enemmän huomiota marraskuussa 2018 toteutetussa YK:n Kiinaa koskevassa **yleisessä määräaikaisarviointissa**. Yhteensä 12 maata hyödynsi yleisen määräaikaisarvioinnin kuulemisen tuodakseen esiin huolensa ihmisoikeuksista Hongkongissa. Kysymykset/suosituksot liittyivät i) ”yksi maa, kaksi järjestelmää”-periaatteen täytäntöönpanoon; ii) Gui Minhain tapaukseen; iii) sananvapauden, lehdistönvapauden ja yhdistymisvapauden haasteisiin; iv) hlbt-henkilöiden, siirtotyöläisten ja lasten oikeuksiin. Viisi EU:n jäsenvaltiota esitti Hongkongia koskevia kysymyksiä tai suosituksia. Useat Hongkongin kansalaisjärjestöt muodostivat liittouman yleiseen määräaikaisarviointiin valmistautumista varten, jotta ne pystyivät nostamaan esille asioita tehokkaammin.

Hongkongissa ei ole **hlbt-henkilöiden oikeuksista** kattavaa syrjinnän vastaista lainsäädäntöä, joka koskisi myös syrjintää seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin perusteella. Kolme hlbt-henkilöiden tasa-arvoa edistävää urauurtavaa tapausta vuonna 2018 voivat kuitenkin luoda perustan tällaiselle lainsäädännölle. Ylimmän oikeusasteen tuomioistuin määräsi 4. heinäkuuta antamassaan tuomiossa, että maahanmuuttoviranomaisten on myönnettävä puolison viisumi samaa sukupuolta oleville kumppaneille. Kaksi muuta oikeusjuttua on vielä vireillä.

Ihmiskauppa on yhä kasvava uhka. Hongkongin hallitus on tehostanut ponnistelujaan tämän ongelman ratkaisemiseksi viime vuosina ja erityisesti äskettäin, kun se hyväksyi asiaa koskevan toimintasuunnitelman.

Hongkongin erityishallintoalueen pääsihteerin johtama virastojen/osastojen välinen korkean tason ohjauskomitea hyväksyi maaliskuussa 2018 toimintasuunnitelman ihmiskaupan torjumiseksi ja ulkomaisten kotiapulaisten suojelun parantamiseksi Hongkongissa. Suunnitelmassa esitetään toimenpidepaketti, joka kattaa uhrien tunnistamisen, suojelun ja tukemisen, tutkinnan, täytäntöönpanon, syytteeseen panon ja ilmiön ehkäisemisen sekä kumppanuuden eri sidosryhmien kanssa. Toimintasuunnitelma on tervetullut askel, mutta sillä ei voida korvata kattavaa oikeudellista kehystä.

EU on sitoutunut jatkamaan yhteistyötään Hongkongin kanssa ihmiskaupan torjumiseksi. Vuonna 2018 EU:n Hongkongin-edustusto järjesti yhteistyössä turvallisuudesta vastaavan Hongkongin hallituksen jäsenen kanssa kolmannen työpajan ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä sen uhrien suojelusta.

Ulkomaiset kotiapulaiset, joiden määrä Hongkongissa on noin 370 000, kärsivät edelleen riittämättömästä työsuojelusta ja sosiaaliturvasta. Huolta aiheuttaa erityisesti kaksi lakia,

joissa vaaditaan, että kotiapulaiset asuvat työnantajansa kotitaloudessa ja että heidän on löydettävä työtä kahden viikon kuluessa työsopimuksensa päättymispäivästä tai heidät karkotetaan. Hallitus on ryhtynyt toimiin torjuakseen velkaorjuutta ja työnvälitystoimistojen väärinkäytöksiä. Edellä mainitun ihmiskaupan torjumista ja ulkomaisten kotiapulaisten suojelun parantamista koskevan toimintasuunnitelman pitäisi tarjota kehys ulkomaisten kotiapulaisten oikeuksia koskevan ongelman ratkaisemiseksi. Esimerkiksi joulukuussa 2018 työvirasto perusti oman puhelinpalvelun, jossa tarjotaan ulkomaisille kotiapulaisille heidän työoikeuksiinsa ja -velvollisuuksiinsa, avunpyyntöihinsä ja valituksiinsa liittyvää tukea. Puhelinpalvelu on aina avoinna, ja tarjolla on tulkkauspalveluja.

Köyhyys ja sosiaalinen eriarvoisuus: Hongkongin vauraudesta ja huomattavasta talousarvioylijäämästä huolimatta hallituksen köyhyyskomission luokituksen mukaan noin 1,37 miljoonaa ihmistä eli joka viidennes kaupungin asukas elää köyhyydessä. Köyhyys on lisääntynyt tasaisesti viimeisten 10 vuoden ajan, kuten on käynyt myös äärimmäisen rikkaiden henkilöiden määrälle. Tämän seurauksena Hongkong on yksi maailman eriarvoisimmista kaupungeista (mitattuna Gini-kertoimillaan). Tuloerot kasvavat, sillä kotitalouksien vaurain kymmenesosa ansaitsee 44 kertaa enemmän kuin köyhin kymmenesosa.

Korruptiontorjuntajärjestelmä toimi edelleen tehokkaasti ja kestävästi. Hongkongissa avoimuus on erittäin suurta ja korruptionvastaiset toimet korkealaatuisia. Viranomaiset, poliittiset johtajat ja yritysjohtajat ymmärtävät, että avoimuus on ensiarvoisen tärkeää, jotta Hongkong voisi säilyttää asemansa vahvana kansainvälisenä liiketoimintakeskuksena.

Suhteet Hongkongin ja Manner-Kiinan välillä

Lahden suuralueen, silkkien, suurnopeusradan, uuden sillan ja monien muiden taloudellisten ja sosiaalisten aloitteiden seurauksena Hongkong on yhdentynyt entistä tiiviimmin osaksi Kiinan kansantasavallan kansallista kehitystä. Vaikuttaa siltä, että Kiinan kommunistisen puolueen 19. puoluekokouksen (2017) jälkeen syntyi uusi ymmärrys ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteesta, Hongkongin laajasta itsehallinnosta ja ”hongkongilaisten hallitsema Hongkong” -periaatteesta. ”Kattavan lainkäyttövallan” ja ”jaetun hallinnon” käsitteet ja painopisteen siirtyminen enemmän kansalliseen turvallisuuteen ja alueelliseen koskemattomuuteen liittyviin rajoihin, joita ei saa ylittää, ovat saaneet tietyt Hongkongin yhteiskunnan osa-alueet huolestumaan tulevaisuudesta.

Joulukuun 18. päivänä 2018 julkaistussa Euroopan unionia koskevassa Kiinan toimintapoliittisessa asiakirjassa todetaan, että ”Kiinan keskushallinto tukee ja kannustaa Hongkongin erityishallintoalueen ja Macaon erityishallintoalueen hallituksia kaikkia osapuolia hyödyttävän ja ystävällismielisen yhteistyön kehittämisessä esimerkiksi talouden, kaupankäynnin, kulttuurin ja matkailun aloilla EU:n ja sen jäsenvaltioiden kanssa ’yksi maa, kaksi järjestelmää’ -periaatteen ja Hongkongin ja Macaon perustuslain säännösten mukaisesti. Koska Hongkong ja Macao ovat Kiinan erityishallintoalueita, niiden asiat ovat Kiinan sisäisiä asioita, eikä EU:n pidä puuttua niihin.”

Hongkongin kansalaisten ja Manner-Kiinasta peräisin olevien vierailijoiden välillä esiintyy toistuvasti jännitteitä, joiden seurauksena järjestetään mielenosoituksia. Näin tapahtui esimerkiksi Hongkongin, Zhuhain ja Macaon sillan avaamisen jälkeen, kun Manner-Kiinasta saapui paljon matkailijoita. Syyskuussa yli 400 univormupukuista Kiinan asevoimien eli kansan vapautusarmeijan sotilasta lähetettiin auttamaan taifuunin kaatamien puiden

raivaamisessa Hongkongin virkistysalueilta. Pandemokraattiset lainsäätäjät ja osa Hongkongin yhteiskunnasta ilmaisivat olevansa huolissaan tästä toimesta, jota ne pitivät jälleen uutena merkinä ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteen murenemisestä.

Taloudellinen kehitys

Makrotaloudellisella tasolla Hongkongin talouden vauhti on hidastumassa. Sen taloudellinen perusta on yhä vakaa. Työmarkkinoilla vallitsi yhä täystyöllisyys, ja vuoden 2018 viimeisen vuosineljänneksen 2,8 prosentin työttömyysaste oli pienin yli 20 vuoteen. Inflaatiopaine säilyi kohtuullisena. Kuluttajahintainflaatio oli 2,4 prosenttia vuonna 2018.

Talouden vauhti hidastui kuitenkin merkittävästi vuoden 2018 aikana. Talous kasvoi 3 prosenttia (3,8 prosenttia vuonna 2017), ja kasvu hidastui asteittain ensimmäisen vuosineljänneksen 4,6 prosentista neljännen vuosineljänneksen vain 1,2 prosenttiin. Muutos kuvastaa pääasiassa Manner-Kiinassa meneillään olevaa talouden hidastumista, johon yhdistyvät Yhdysvaltojen ja Kiinan välisen kauppasodan voimistumisen vaikutukset. Molemmat tekijät painavat ulkoista sektoria ja vaikuttavat kielteisesti yritysten ja kuluttajien luottamukseen. Vähittäismyynti hidastui selvästi, ulkoinen tavarakauppa kääntyi negatiiviseksi vuoden lopulla, ja asuntomarkkinat hiljenivät toisella vuosipuoliskolla. Pörssi tuotti tappioita lähes koko vuoden 2018 ajan, mutta alkoi toipua vuoden 2019 alussa.

Hallituksen aloitteet taloudellista kehitystä varten: Hallintojohtaja Carrie Lam toisti vuoden 2018 linjapuheessaan hallituksen olevan sitoutunut monipuoliseen talouteen ja ilmoitti, että tutkimusta varten myönnettävää rahoitusta lisätään merkittävästi samalla kun vauhditetaan uudelleenteollistamista (älykkäiden tuotantolaitosten tukeminen), edistetään teknologian siirtoa ja käynnistetään innovointia edistäviä hallituksen hankintapolitiikkoja. Hallitus on päättänyt parantaa Hongkongin asemaa kansainvälisenä liiketoiminnan ja kaupankäynnin keskuksena allekirjoittamalla lisää kahdenvälisiä ja monenvälisiä sopimuksia. Hallitus uskoo, että osallistuminen Kiinan silkkitiealoitteeseen ja lahden suuralueen kehittämiseen tarjoaa mahdollisuuksia talouden elvyttämiseksi.

Kiinteistö- ja asuntomarkkinat: Kiinteistömarkkinat olivat vuonna 2018 ennätysvilkkaat alhaisen korkotason, ylimääräisen likviditeetin, sijoittajien suuren kiinnostuksen ja rajallisen tarjonnan vuoksi. Etenkin vuoden ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana yksityisten asuntokiinteistöjen hinnat nousivat 14 prosenttia vuodesta 2017, minkä vuoksi Hongkongin asuntomarkkinat kuuluivat maailman kalleimpien joukkoon. Kiinteistömarkkinat viilenivät vuoden lopussa, mikä pyyhki pois kokonaan vuonna 2018 tapahtuneen hintojen nousun. Hongkong on kuitenkin yhä asunnonostajalle maailman kallein kaupunkikeskus. Uudiskohteisiin rakennettavat asunnot ovat keskimäärin yhä pienempiä, jotta useammilla uusilla asunnonostajilla olisi niihin varaa. Koska yksityisen sektorin asuntojen hinnat ja vuokrat jatkoivat voimakasta kasvuaan, julkisten vuokra-asuntojen kysyntä lisääntyi enemmän kuin koskaan aiemmin. Julkisen vuokra-asunnon odotusaika on pidentynyt 5,3 vuoteen.

Vuonna 2018 Hongkongin viranomaiset käynnistivät erilaisia aloitteita tilanteen parantamiseksi ja asuntotarjonnan lisäämiseksi. Niihin kuuluivat kiinteistöjen kunnostaminen, yksityisille asunnoille varattujen alueiden jakaminen uudelleen julkisia vuokra-asuntoja varten ja vapaita omistajan suoraan vuokraamia yksityisiä asuntoja koskevan erityishinnan käyttöönotto.

Kansainväliset yritykset mainitsevat kiinteistöjen korkeat hinnat tärkeimpänä syynä sille, miksi Hongkong on menettänyt kilpailuetuaan ja houkuttelevuuttaan.

Ympäristönsuojelupolitiikka: Ympäristönsuojelu on yhä merkittävä haaste Hongkongille. Se on alkanut saada poliittista huomiota vasta äskettäin. Tämän vuoden linjapuheessa ilmansaasteet mainittiin ainoastaan liikenteen yhteydessä, ja ilmoitetuissa toimenpiteissä keskitytään yksinomaan vähentämään keskeisten ilman epäpuhtauksien pitoisuuksia teiden varsilla. Jätehuolto on merkittävä ja kiireellinen haaste, ja sen parantamiseksi on ehdotettu järjestelyä, jossa kiinteästä jätteestä perittäisiin maksu. Hallitus on myös ilmoittanut joistakin toimenpiteistä muovijätteen vähentämiseksi – joskin ainoastaan hallituksen toimitiloissa. Uusiutuvan energian kehittämisen tukemiseksi hallitus pani täytäntöön syöttötariffijärjestelmän, ilmoitti laajamittaisten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden käynnistämisestä ja suunnittelee lieventävänsä aurinkokennojärjestelmien asentamista koskevia rajoituksia.

Tutkimus, kehitys ja innovointi: Hallintojohtaja Carrie Lam lupasi vuoden 2018 linjapuheessaan kehittää Hongkongia kansainvälisenä innovaatio- ja teknologiakeskuksena ja esitteli useita toimenpiteitä innovoinnin, teknologian ja luovien alojen kehittämisen vauhdittamiseksi. Hallitus asetti myös tavoitteekseen kaksinkertaistaa T&K-menojen osuuden 0,73 prosentista 1,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2018 linjapuheessa uudistettiin näitä tavoitteita koskeva sitoumus ja ilmoitettiin tutkimukselle ja kehitykselle sekä uudelleenteollistumiselle ja teknologian siirrolle myönnettävän rahoituksen lisäämisestä. Innovaatioita koskeva lähestymistapa vaikuttaa kuitenkin keskittyvän yksinomaan teknologian kehittämiseen, ja se hyötyisi kokonaisvaltaisemmasta ja yhdennetyimmästä lähestymistavasta.

Taloudelliset suhteet Manner-Kiinaan

Hongkong on Manner-Kiinalle tärkeä kauttakulkupaikka: vuonna 2018 yhteensä 57 prosenttia Hongkongin jälleenviennistä oli peräisin Manner-Kiinasta ja 55 prosenttia suuntautui Manner-Kiinaan.

Hongkong on Kiinaan kohdistuvien suorien ulkomaisten sijoitusten merkittävin lähde ja Kiinasta peräisin olevien suorien ulkomaisten sijoitusten tärkein kohde. Vuoden 2018 loppuun mennessä 46,3 prosenttia kaikista Manner-Kiinassa hyväksytyistä ulkomaiden rahoittamista hankkeista oli sidoksissa Hongkongin etuihin. Kiinasta Hongkongiin suuntautuneiden suorien ulkomaisten sijoitusten kokonaismäärä oli puolestaan vuoden 2017 lopussa 981 miljardia Yhdysvaltojen dollaria eli 54,2 prosenttia kaikista suorista ulkomaisista sijoituksista. Huomattava osuus näistä sijoituksista oli teknologiaan tehtyjä sijoituksia: Hongkong oli Kiinan teknologiatuonnin 7. suurin lähde sopimusten arvolla mitattuna (879 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria). Sen osuus kokonaismäärästä oli 2,9 prosenttia (tiedot ovat vuodelta 2016).

Hongkong on Kiinan yrityksille keskeinen pääomankeruun offshore-keskus. Joulukuussa 2018 yhteensä 1 137 Manner-Kiinan yritystä oli listautunut Hongkongiin, ja niiden markkina-arvo oli noin 2,6 biljoonaa Yhdysvaltojen dollaria eli 68 prosenttia markkinoiden kokonaisarvosta.

Hongkong edisti edelleen suhteitaan Manner-Kiinaan Kiinan ja Hongkongin välisen kattavan kumppanuussopimuksen (CEPA) puitteissa. Hongkong ja Kiina allekirjoittivat 14. joulukuuta 2018 **sopimuksen tavarakaupasta CEPA-sopimuksen puitteissa**. Hongkongista peräisin oleviin Manner-Kiinaan tuotaviin tuotteisiin sovelletaan 1. tammikuuta 2019 alkaen

nollatullia. Uuteen sopimukseen sisältyy myös lisäsitoumuksia Manner-Kiinan kanssa käytävän kaupan helpottamisesta ja uusi luku, joka käsittelee erityisesti kaupan helpottamistoimenpiteitä Guangdongin, Hongkongin ja Macaon lahden suuralueella. Lisäksi CEPA-sopimuksen puitteissa ilmoitettiin kahdesta uudesta **palvelukauppaan** liittyvästä toimenpiteestä, jotka pannaan täytäntöön 1. maaliskuuta 2019.

Guangdongin, Hongkongin ja Macaon lahden suuraluetta edistettiin yhä näkyvästi. Pitkään odotettu lahden suuralueen suunnitelma julkaistiin viimein helmikuussa 2019. Suunnitelmassa Hongkong määriteltiin yhdeksi alueen neljästä keskeisestä kaupungista (muut kaupungit ovat Shenzhen, Guangzhou ja Macao). Hongkong osallistuu merkittävällä tavalla lahden suuralueen kehittämiseen vahvistamalla asemaansa kansainvälisenä finanssi- ja kuljetusalan sekä kaupankäynnin palvelukeskuksena, muodostamalla kaupungista kansainvälisen oikeudellisten ja riidanratkaisupalvelujen keskuksen, vahvistamalla kaupungin asemaa maailmanlaajuisena renminbin offshore-solmukohtana ja kehittämällä innovaatioita ja teknologiaa. Lahden suuralueen kaupunkien välillä toteutettiin joitakin vaikuttavia infrastruktuurihankkeita. Vuonna 2018 avattiin suurnopeusjunayhteys Manner-Kiinaan ja 55 kilometriä pitkä Hongkongin, Zhuhain ja Macaon silta, joka on maailman pisin merisilta.

Kauppapolitiikka

Marraskuussa 2018 toteutettiin Hongkongin **kauppapoliittinen maatutkinta WTO:ssa**. Tutkinnassa tunnustettiin yksimielisesti, että Hongkong on yhä yksi maailman avoimimmista, ulospäin suuntautuneimmista ja liberaaleimmista talouksista, joka sijoittuu korkealle taloudellista vapautta, kilpailukykyä ja liiketoiminnan harjoittamisen helppoutta mittaavien maailmanlaajuisten indikaattoreiden vertailussa. Hongkongin liiketoiminnalle suotuisa sijoitusilmapiiri, kaupungin sijainti, kokeneet palveluntarjoajat, oikeusvaltioperiaate, kevyt sääntely-ympäristö ja ainutlaatuinen asema ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteen puitteissa nähtiin Hongkongin menestyksen lähteinä ja keskeisinä tekijöinä kaupungin kilpailukykyille tulevaisuudessa.

Hongkong on pyrkinyt tekemään lisää vapaakauppa- ja investointisopimuksia, **ja se teki ennätyselliset viisi kauppasopimusta viimeisten 18 kuukauden aikana**. Hongkong allekirjoitti vapaakauppasopimuksen Georgian kanssa kesäkuussa 2018 ja saattoi neuvottelut päätökseen Malediivien ja Australian kanssa marraskuussa. Hongkongilla on kuusi **investointien edistämistä ja suojelemista koskevaa sopimusta**, joiden osalta neuvottelut on saatettu päätökseen ja jotka odottavat allekirjoittamista (Australia, Bahrain, Malediivit, Meksiko, Myanmar ja Yhdistyneet arabiemiirikunnat). Lisäksi neuvottelut Venäjän ja Iranin kanssa ovat käynnissä.

EU:n ja Hongkongin kahdenväliset suhteet ja yhteistyö vuonna 2018

Hongkongin erityishallintoalueen hallituksen viimeisimmän tutkimuksen (2018) mukaan yli 2 200 EU:n yritystä on perustanut yrityksen Hongkongiin, ja niistä noin puolella on alueellinen pääkonttori tai aluetoimisto Hongkongissa. EU:n yritysten liiketoiminta Hongkongissa käsittää useita eri toimialoja, lähinnä rahoitus- ja yrityspalveluja, kauppaa, logistiikkaa, rakennushankkeita ja vähittäiskauppaa. EU:n yritykset ovat keskeisiä toimijoita Hongkongin talouden monilla eri aloilla, kuten muun muassa pankki-, vakuutus- ja arvopaperialalla.

Hongkong oli EU:n 20. suurin **kauppakumppani tavarakaupassa** vuonna 2018 ja EU:n 8. suurin kauppakumppani Aasiassa. EU:n tavaravienti Hongkongiin oli arvoltaan

36,6 miljardia euroa, kun taas tuonti Hongkongista oli 9,9 miljardia euroa (10,7 prosenttia vähemmän kuin edeltävänä vuonna), mistä syntyvä merkittävä ylijäämä (25,8 miljardia euroa) on EU:n neljänneksi suurin kahdenvälisen kaupan ylijäämä. EU:n tärkeimpiä vientituotteita Hongkongiin ovat koneet ja laitteet, korut, vaatteet, ylellisyystuotteet, elintarvikkeet, viini ja autot.

EU säilytti vuonna 2018 asemansa Hongkongin toiseksi suurimpana kauppakumppanina Manner-Kiinan jälkeen. EU oli vuoden aikana Hongkongin toiseksi suurin vientikohde ja neljänneksi suurin tuoja.

Hongkong on Kiinan ja EU:n välisen kaupankäynnin tärkeä kauttakulkupaikka: vuonna 2017 lähes 10 miljardia euroa EU:n viennistä Manner-Kiinaan kulki Hongkongin kautta, kun taas Manner-Kiinasta peräisin olevien tuotteiden jälleenvienti EU:hun oli arvoltaan yhteensä 33 miljardia euroa.

Hongkong on EU:n viidenneksi tärkein **palvelualan kauppakumppani** Aasiassa Kiinan, Japanin, Singaporen ja Intian jälkeen. Kahdenvälisen palvelukaupan arvo oli 26,6 miljardia euroa vuonna 2017 (viimeisin vuosi, jolta tiedot ovat saatavilla). EU:n palvelutuonti Hongkongista kasvoi 13,2 miljardiin euroon, ja sen palveluvienti Hongkongiin oli arvoltaan 13,4 miljardia euroa, eli EU:n ylijäämä oli 233 miljoonaa euroa.

EU:n ja Hongkongin väliset kahdensuuntaiset investointivirrat ovat kasvaneet merkittävästi:

Eurostatin mukaan Hongkong oli vuonna 2017 EU:n kolmanneksi suosituin suorien ulkomaisten sijoitusten kohde (17,9 miljardia euroa). Hongkongia koskevat tilastotiedot osoittavat, että offshore-keskuksia lukuun ottamatta EU on Hongkongin toiseksi suurin ulkomainen sijoittaja (Manner-Kiinan jälkeen). Sen sijoitusten kokonaisarvo oli 149 miljardia euroa eli 10 prosenttia suorien ulkomaisten sijoitusten kokonaismäärästä vuoden 2016 lopussa (viimeisimmät saatavilla olevat tiedot). Tämä johtuu pääasiassa siitä, että Hongkongissa on laadukkaita palveluntarjoajia ja ennakoitavissa oleva sääntely-ympäristö, ja siellä noudatetaan oikeusvaltioperiaatetta.

Hongkongista tuli vuonna 2017 EU:hun tehtävien suorien ulkomaisten sijoitusten suurin lähde⁵ (51,6 miljardia euroa). Hongkongin merkittävä asema investointisuhteissa EU:n kanssa johtuu osittain siitä, että huomattava osuus tilastoihin ”Hongkongista peräisin oleviksi suoriksi ulkomaisiksi sijoituksiksi” kirjattavista sijoituksista on todellisuudessa peräisin Manner-Kiinasta. Hongkongin kaupankäynnin kehittämisen neuvoston mukaan yli 60 prosenttia Kiinasta peräisin olevista investoinneista suuntautuu Hongkongiin tai ohjataan sen kautta. Vastaavasti merkittävä osa EU:n suorista ulkomaisista investoinneista Kiinaan kulkee Hongkongin kautta.

Brysselissä pidettiin 7. joulukuuta 2018 **kahdestoista vuotuinen EU:n ja Hongkongin välinen rakenteellinen vuoropuhelu**. EU ja Hongkong sopivat vahvistavansa yhteistyötään WTO:n puitteissa ja lupasivat työskennellä yhdessä ja tukea käynnissä olevia WTO:n uudistustoimia. Myös kahdenvälisen kaupan esteiden poistamisesta on käyty rakentavia keskusteluja. Molemmat osapuolet panivat merkille edistymisen, jota on saavutettu parhaillaan käynnissä olevan immateriaalioikeuksien tullivalvonnan yhteistyötä koskevan EU:n ja Hongkongin välisen toimintasuunnitelman puitteissa, ja odottivat mahdollista

⁵ Offshore-keskuksia lukuun ottamatta.

yhteistyön lisäämistä aloitteen puitteissa. Rakenteellisen vuoropuhelun yhteydessä järjestettiin rahoituspalveluja koskeva tekninen keskustelu. Tänä vuonna järjestettiin myös ensimmäistä kertaa kiertotaloutta koskeva keskustelu. EU ja Hongkong määrittivät tulevaisuutta silmällä pitäen kiertotalouden (mukaan lukien muovijäte) tärkeäksi tulevaksi yhteistyöalueeksi. EU suhtautuu myönteisesti Hongkongin hallituksen uusiin tällä alalla toteuttamiin aloitteisiin ja kannustaa Hongkongia harkitsemaan kunnianhimoisempaa ja kattavampaa lähestymistapaa ympäristöasioihin. Kiertotalouteen liittyvällä yhteistyöllä voisi olla myönteinen vaikutus tällä alalla.

EU ja Hongkong jatkoivat yhteistyötä **tullien alalla** immateriaalioikeuksien suojelun parantamista koskevan toimintasuunnitelman puitteissa henkistä omaisuutta koskevan keskeisen kehyksen rahoittamana. Tänä vuonna järjestettiin ensimmäistä kertaa tulliviranomaisten vierailuja puolin ja toisin. Takavarikoidun omaisuuden arvon suhteen vuoden 2017 EU:n kertomuksessa teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnasta (julkaistu vuonna 2018) Hongkongista on yhä lähtöisin eniten immateriaalioikeuksia rikkovia tavaroita. Molemmat osapuolet pohtivat, miten tällä alalla tehtävää yhteistyötä voitaisiin parantaa edelleen.

Hongkongin viranomaiset julkaisivat lokakuussa 2018 uuden rahoituspyynnön erityishallintoalueelta peräisin olevien **Horisontti 2020 -ohjelmaan** osallistuvien toimijoiden tukemiseksi. Erityishallintoalueen tutkijat, yritykset, tutkimuslaitokset ja yliopistot voivat ryhtyä yhteistyöhön eurooppalaisten kumppaneiden kanssa Horisontti 2020 -hankkeisiin osallistumista varten ja hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla EU:n tarjoamat tutkimusta ja innovointia koskevat mahdollisuudet. Vuoden 2018–2019 tointa varten on varattu yhteensä 9 miljoonaa Hongkongin dollaria (noin miljoona euroa). Huomioon otetaan sekä perus- että soveltavan tutkimuksen hankkeet, joilla on suuret akateemiset ansiot.

Vuonna 2018 EU valvoi Hongkongin vuonna 2017 tekemien sitoumusten täytäntöönpanoa, minkä perusteella Euroopan unionin neuvosto päätti olla luokittelematta Hongkongia **yhteistyöhaluttomaksi veroalueeksi**. EU suhtautui erityisesti myönteisesti siihen, että Kiinan kansantasavalta laajensi veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta tehdyn yleissopimuksen koskemaan Hongkongin erityishallintoaluetta, ja siihen, että Hongkongin erityishallintoalue aktivoi tarvittavat tietojen vaihtoa koskevat sopimukset. EU vahvisti OECD:n arvioinnin kolmesta menettelystä (yritysten varainhoitokeskukset, offshore-jälleenvakuuttaminen ja offshore-captive-vakuuttaminen) sen jälkeen, kun Hongkongin erityishallintoalue oli muuttanut näitä menettelyjä OECD:n vaatimusten noudattamiseksi. Hongkong muutti helmikuussa 2019 kahta jäljellä olevaa menettelyä, jotka koskivat offshore-varoja ja yksityisiä offshore-pääomarahastoja, ottaakseen huomioon Euroopan unionin neuvoston huolenaiheet niihin liittyvistä erotteluun tähtäävistä ominaisuuksista. Tämän perusteella Euroopan unionin neuvosto katsoi maaliskuussa 2019, että Hongkong on toiminut hyvää verohallintoa koskevien sitoumustensa mukaisesti.

EU ja Hongkong jatkoivat myös yhteistyötä lisätäkseen **ihmisten välisiä yhteyksiä**, erityisesti akateemisissa yhteistyössä, opiskelijoiden liikkuvuudessa ja kulttuurin aloilla sekä luovilla aloilla.

Euroopan unionin Hongkongin-toimisto ja Macaon-toimisto ja EU:n diplomaattiset edustustot ja kulttuuri-instituutit tekivät yhteistyötä EU:n profiilin nostamiseksi ja osallistivat paikallisia kumppaneita monenlaiseen kansalaisten väliseen toimintaan. Esimerkkejä tästä olivat EU:n elokuvafestivaali, EU:n osallistuminen Hongkongin kirjamesuille toista kertaa, EU:n kielten teemapäivä, EU-aiheinen lyhytelokuvakilpailu

paikallisissa kouluissa, kuukauden pituinen ihmisoikeuskampanja ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 70-vuotispäivän juhlistamiseksi ja useat ihmisoikeuksiin keskittyneet seminaarit. EU toivoo voivansa hyödyntää tätä innostusta jatkaakseen työskentelyään Hongkongin hallituksen, kansalaisyhteiskunnan ja yritysten kanssa oikeuksia ja vapauksia koskevan vuoropuhelun edistämiseksi.

Hallintojohtaja Carrie Lamin ensimmäinen virallinen vierailu Brysseliin järjestettiin kesäkuussa 2018. Hallintojohtaja kävi tuloksekkaita keskusteluja Euroopan komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin, korkean edustajan, varapuheenjohtajan Federica Mogherinin ja komission jäsenen Cecilia Malmströmin kanssa.

EU:n toimielimet ja Euroopan parlamentin jäsenet tekivät useita **korkean tason vierailuja** Hongkongiin vuonna 2018. Erityisen merkille pantavia olivat EU:ta Aasian rahoitusfoorumissa edustaneen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen puheenjohtajan Steven Maijoorin vierailu ja Euroopan parlamentin liikenne- ja matkailuvaliokunnan vierailu lokakuussa. Euroopan parlamentti antoi 11. heinäkuuta EU:n ja Kiinan suhteiden tilaa käsittelevän mietinnön, johon kuuluu Hongkongia käsittelevä osio. Euroopan parlamentti toteaa jälleen tukevansa täysin ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatetta ja olevansa yhtä mieltä EU:n vuoden 2017 vuosikertomuksessa olevasta arvioinnista, jonka mukaan periaate on asteittain murenemassa.